

DECIZIE

07 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul depus de Natalia Axentii reprezentată de avocatul Mihail Buzu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Axentii Natalia împotriva Agenției Servicii Publice și Serviciului Fiscal de Stat cu privire la declararea nulă a notificării din 08 noiembrie 2018, declararea nulă a notificării din 05 februarie 2019, declararea nulă a avizului din 29 noiembrie 2018, recunoașterea ilegală a evaluării imobilului, încasarea sumei achitate ca impozit pe avere, încasarea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 10 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 17 aprilie 2019 Axentii Natalia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Servicii Publice și Serviciului Fiscal de Stat privind declararea nulă a notificării din 08 noiembrie 2018, declararea nulă a notificării din 05 februarie 2019, declararea nulă a avizului nr. 0000170112 din 29 noiembrie 2018, recunoașterea ilegală a evaluării imobilului, încasarea sumei achitate ca impozit pe avere, încasarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 2-4).

Prin hotărârea din 13 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Axentii Natalia (f.d. 128-132).

La 20 februarie 2020, avocatul Buzu Mihail în interesele Nataliei Axentii a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral (f.d. 133).

Prin încheierea din 10 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de avocatul Mihail Buzu în interesele Nataliei Axentii, deoarece motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut de lege (f.d. 145-146).

La 23 iulie 2020 avocatul Mihail Buzu acționând în interesele Nataliei Axentii, a depus recurs împotriva încheierii din 10 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând anularea încheierii contestate.

În motivarea recursului a indicat că nu a recepționat hotărârea motivată din 13 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar, semnătura de pe avizele poștale anexate la materialele dosarului nu sunt ale avocatului sau a Nataliei Axentii or, ultima la 04 martie 2020, precum și în prezent se află peste hotarele țării, în Germania.

La 21 august 2020 Serviciului Fiscal de Stat a depus referință pe marginea recursului, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în conformitate cu art. 257 alin. (1), prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Prin prisma art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 10 iulie 2020, care a fost recepționată de către recurent, conform avizului de recepție la data de 16 iulie 2020 (f.d. 147). Prin urmare, recursul depus de avocatul Mihail Buzu în interesele Nataliei Axentii la 23 iulie 2020 este depus cu respectarea termenului prevăzut de lege.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul depus de avocatul Mihail Buzu în interesele Nataliei Axentii, și de a menține încheierea din 10 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 13 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Axentii Natalia (f.d. 128-132).

La 20 februarie 2020, avocatul Buzu Mihail în interesele Nataliei Axentii a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral (f.d.133).

Potrivit avizului de recepție nr. DS9350072676AS Natalia Axentii a recepționat hotărârea motivată din 13 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, la 04 martie 2020 (f.d. 135).

Conform avizului de recepție nr. DS9350072673AS avocatul Buzu Mihail a recepționat hotărârea motivată din 13 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, la 04 martie 2020 (f.d. 136).

Prin încheierea din 10 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de avocatul Mihail Buzu în interesele Nataliei Axentii, deoarece motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut de lege (f.d. 145-146).

Conform art. 232 alin. (1) și (2) Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Conform art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Natalia Axentii reprezentată de avocatul Mihail Buzu prin recursul înaintat a criticat concluzia instanței de apel, indicând că nu a recepționat hotărârea motivată din 13 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, iar, semnătura de pe avizele poștale anexate la materialele dosarului nu aparțin nici avocatului și nici Nataliei Axentii or, ultima la 04 martie 2020 și până în prezent se află peste hotarele țării, în Germania.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, analizând argumentele recurente, le consideră declarative și neîntemeiate or, copia hotărârii motivate a primei instanțe, după cum se confirmă prin actele cauzei, recurenta a recepționat-o la data de 04 martie 2020, aplicând semnătura pe avizul de recepție a scrisorii recomandate, expediate de Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani în adresa indicată de către reclamantă în cererea de chemare în judecată și anume XXXX (f.d. 135).

De asemenea, se confirmă prin actele cauzei că avocatul Buzu Mihail a recepționat hotărârii motivată a primei instanțe la data de 04 martie 2020, aplicând semnătura pe avizul de recepție a scrisorii recomandate, expediate de Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani în adresa indicată în cererea de chemare în judecată/cererea de apel și anume XXXX (f.d. 136).

Conform Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020. Prin prisma pct. 1 din Anexa la dispoziția nr. 1 din data de 18

martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020, iar conform pct. 8 din anexa la dispoziția 1 din data de 18 martie 2020 termenele de exercitare a căilor de atac aflate în curs la data instituirii stării de urgență se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

În acest context, așa cum hotărârea motivată a primei instanțe a fost recepționată de către apelantă/recurentă cât și de reprezentantul acesteia, avocatul Buzu Mihail la 04 martie 2020, prin urmare calcularea termenului a început a curge din 05 martie 2020, ținând cont că pentru perioada 17 martie – 15 mai 2020 a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, termenul pentru depunerea apelului motivat a expirat la data de 02 iunie 2020, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului motivat. Prin urmare, în acest interval de timp Natalia Axentii reprezentată de avocatul Mihail Buzu nu a depus apel motivat.

Completul specializat concluzionează ca fiind corectă soluția instanței de apel de declarare a apelului inadmisibil or, este cert că Natalia Axentii reprezentată de avocatul Mihail Buzu, rezervându-și dreptul de a depune apelul motivat după recepționarea hotărârii motivate, primind la 04 martie 2020 hotărârea motivată a instanței de fond nu s-a conformat prevederilor legale și nu a depus apelul motivat în termenul stabilit la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

În acest context completul specializat reamintește recurenteii că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Astfel, Colegiul menționează că, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

În urma celor relatate se constată drept temeinică încheierea instanței de apel, deoarece Natalia Axentii reprezentată de avocatul Mihail Buzu, nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fapt pentru care survin consecințele dispozițiilor art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

De asemenea, în termenul stabilit de lege pentru prezentarea apelului motivat apelantul nu a luat măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În aceste circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție subliniază că, neprezentând apelul motivat în termenul stabilit de lege, Natalia Axentii reprezentată de avocatul Mihail Buzu, a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale, prin urmare instanța nu poate accepta o asemenea omisiune or, aceasta contravine legislației naționale și internaționale.

Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Natalia Axentii reprezentată de avocatul Mihail Buzu.

Se menține încheierea din 10 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Axentii Natalia împotriva Agenției Servicii Publice și Serviciului Fiscal de Stat cu privire la declararea nulă a notificării din 08 noiembrie 2018, declararea nulă a notificării din 05 februarie 2019, declararea nulă a avizului din 29 noiembrie 2018, recunoașterea ilegală a evaluării imobilului, încasarea sumei achitate ca impozit pe avere, încasarea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh